

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: jvi@penst.dk

9. februar 2012

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2011-112-0438
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende høring over revideret udkast til forslag om lov om Udbetaling Danmark

1. Ved e-mail af 2. februar 2012 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående reviderede udkast til lovforslag. Det er af ministeriet oplyst, at lovforslaget forventes fremsat den 9. februar 2012.

Datatilsynet har noteret sig, at Social- og Integrationsministeriet har forholdt sig til de bemærkninger, som tilsynet fremkom med ved brev af 14. december 2011 til det oprindelige udkast til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark mv.), og har foretaget væsentlige ændringer i lovudkastet.

Det reviderede lovudkast rejser efter Datatilsynets vurdering fortsat enkelte spørgsmål, som tilsynet må henstille afklaret i det videre forløb, jf. nedenfor under pkt. 2.

2. Dataansvar

2.1. Terminaladgang til fælles it-løsning

2.1.1. Af det reviderede udkasts § 8, stk. 1, fremgår, at Udbetaling Danmark og kommunen til brug for vurdering af, om oplysningen skal videregives til den anden myndighed, har terminaladgang til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste tre måneder samt oplysninger om størrelsen på ydelsen og tilskuddet.

Af udkastets § 8, stk. 2, fremgår endvidere, at Udbetaling Danmark og kommunen har terminaladgang til et register til brug for beregning af pension.

Efter udkastets § 8, stk. 3, har kommunen og Udbetaling Danmark pligt til at stille de nødvendige oplysninger efter stk.1 og 2, til rådighed for de nævnte registre.

Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.2.3., side 39, fremgår, at kommunerne og Udbetaling Danmark får terminaladgang for opslag i et fælles it-system, hvor de kan se, hvilke kontante ydelser og økonomiske tilskud, en

borger modtager fra begge myndigheder. Kommunerne og Udbetaling Danmark får kun adgang til at redigere oplysninger i forhold til egne sagsområder.

Af bemærkningerne til § 8, side 97, fremgår endvidere.:

”Adgang til data i § 8 vil ske via adgang til at kigge i et data i et fælles it-system, hvor henholdsvis kommunen og Udbetaling Danmark er dataansvarlig for databehandling af de kontante ydelser og økonomiske tilskud, der hører under eget sagsområde. Det er kun den myndighed, der har dataansvaret, som har adgang til at redigere i oplysningerne. Det vil sige, at kommunen og Udbetaling Danmark alene får adgang til at se, men ikke ændre i de nævnte oplysninger fra den anden myndighed.”

2.1.2. Datatilsynet har forstået lovforslaget sådan, at dataansvaret for oplysningerne i det fælles it-system er delt, således at den myndighed, der lægger oplysningerne ind i systemet, er dataansvarlig for disse oplysninger.

Det står imidlertid ikke tilsynet klart, hvilken myndighed der er overordnet dataansvarlig for de to registre og det bagvedliggende it-system. Dermed er det heller ikke klart, hvilken myndighed der eksempelvis skal sikre de registreredes rettigheder efter persondatalovens kapitel 8-10 eller opfylde kravene til datasikkerhed i persondatalovens kapitel 11 og sikkerhedsbekendtgørelsen i forhold til disse registre.

Opdelingen af dataansvar mellem Udbetaling Danmark og kommunerne forekommer uhensigtsmæssig, da det efter tilsynets opfattelse vil være svært for de registrerede at gennemskue, hvilken myndighed der er dataansvarlig for hvilke oplysninger.

Da fastlæggelsen af dataansvaret er helt grundlæggende for behandlingen af personoplysninger, skal Datatilsynet henstille, at dette afklares og præciseres.

2.2. Kommunens sagsoplysning

2.2.1. Af udkastets § 11 fremgår bl.a., at kommunen efter anmodning fra Udbetaling Danmark har pligt til at forestå hele eller dele af sagsoplysningen i sager om tilbagebetaling af kontante ydelser og økonomiske tilskud, som en borger kan have modtaget med urette og mod bedre vidende i sager på Udbetaling Danmarks sagsområde.

Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.9, side 55, fremgår bl.a.:

”Da kommunen efter en anmodning fra Udbetaling Danmark får et selvstændigt myndighedsansvar for at oplyse en sag, og ikke handler på Udbetaling Danmarks vegne, vurderes det at være hensigtsmæssigt, at kommunen i disse sager er dataansvarlig, mens kommunen oplyser sagen for Udbetaling Danmark. Når kommunen har oplyst sagen og oversender oplysningerne til Udbetaling Danmark, overgår ansvaret til Udbetaling Danmark.”

Af bemærkningerne til § 11, side 108, fremgår bl.a.:

”I de tilfælde, hvor kommunen overtager sagsoplysningen i medfør af forslaget til § 11, i dette lovforslag på Udbetaling Danmarks vegne, vil kommunen således fortsat kunne iværksætte en kontrol af løn- og arbejdsforhold i en virksomhed [...]”

Endvidere fremgår:

”De oplysninger, som kommunen indhenter efter forslaget til § 11, kan anvendes til kommunens egne sager i overensstemmelse med persondatalovens regler.”

2.2.2. Det står ikke Datatilsynet klart, hvorfor kommunen skal betragtes som dataansvarlig, når den forestår en sagsoplysning på vegne af Udbetaling Danmark. Beskrivelsen af kommunens rolle og opgave taler således for, at kommunen må betragtes som databehandler, jf. definitionen på en databehandler i persondatalovens § 3, nr. 5.

Datatilsynet har herved lagt vægt på, at kommunen udelukkende kan forestå sagsoplysningen efter *anmodning* fra Udbetaling Danmark, jf. definitionen på en dataansvarlig i persondatalovens § 3, nr. 4, og at Udbetaling Danmark bl.a. bibeholder pligten til at foretage partshøring efter forvaltningsloven.

Datatilsynet er endvidere ikke klar over, hvad der menes med, at kommunen kan anvende oplysninger indhentet efter § 11 ”til kommunens egne sager i overensstemmelse med persondatalovens regler”.

Tilsynet vurderer således umiddelbart, at de omhandlede oplysninger indhentes med henblik på et specifikt formål, og at oplysningerne ikke vil kunne anvendes i anden – udefineret – sammenhæng.

Da fastlæggelsen af dataansvaret er helt grundlæggende for behandlingen af personoplysninger, skal Datatilsynet henstille til, at de nævnte forhold afklares og præciseres. Tilsynet kan endvidere henvise til sit høringsbrev af 14. december 2011, afsnit 4.2.2.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

9. februar 2012

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2011-112-0439
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende fornyet høring over forslag til lov om ændring af forskellige love som følge af etableringen af Udbetaling Danmark og om ophævelse af lov om ændring af regler for statens udbetaling af refusion af kommunernes udgifter i henhold til den sociale pensions- og bistandslovgivning m.v. (Fordeling af myndighedsansvaret mellem kommunerne og Udbetaling Danmark m.v.)

1. Ved e-mail af 7. februar 2012 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag. Det er af ministeriet oplyst, at lovforslaget forventes fremsat den 9. februar 2012.

Datatilsynet har noteret sig, at Social- og Integrationsministeriet har forholdt sig til de bemærkninger, som tilsynet fremkom med ved brev af 12. december 2011 til det oprindelige udkast til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., lov om individuel boligstøtte og forskellige andre love (Fordeling af myndighedsansvar mellem kommuner og Udbetaling Danmark m.v.)

Datatilsynet finder dog, at lovforslaget fortsat indeholder uklare forhold vedrørende forslagens § 27, som tilsynet vil behandle i det følgende.

2. Arkivregler

2.1. Af bemærkningerne til lovforslagets § 27, stk. 1, fremgår bl.a.:

”Sager, der er afleveret til offentligt arkiv, er ikke omfattet af § 26 [sic]. Som følge heraf skal udlevering af arkivalier fra kommunen ikke ske i medfør af arkivlovens §§ 32 og 34. Forslaget til § 26 [sic] vil således ikke medføre, at Datatilsynet skal give samtykke til udleveringen.”

Af bemærkningerne til § 27, stk. 2, fremgår endvidere:

”Det foreslås i stk. 2, at kommunen efter anmodning fra Udbetaling Danmark skal sende en kopi af de ønskede akter fra sager, der efter stk. 1, nr. 1-2, opbevares i kommunen. Det er hensigten, at fremsendelse af kopier sker elektronisk. Kommunen har i forbindelse med anmodninger om kopi af akter fra Udbetaling Danmark uden samtykke fra borgeren ret til at gennemgå og sortere en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, med henblik på at kunne imødekomme Udbetaling Danmarks

anmodning. Kommunen har desuden ret til at gennemgå og sortere en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, hvis sagen indeholder oplysninger, der vedrører kommunens myndighedsområde, og som kommunen har et sagligt behov for. Det kan for eksempel være, hvis borgeren beder om at genoptage en sag på kommunens myndighedsområde. Når en kommune modtager en anmodning fra Udbetaling Danmark om at sende en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark, skal kommunen betragtes som databehandler for Udbetaling Danmark. Kommunen kan derfor indhente oplysningen uden samtykke fra borgeren.”

2.2. Det står ikke Datatilsynet klart, hvorfor kommunens udlevering af arkivalier ikke er omfattet af arkivlovens regler.

Datatilsynet skal som i sit høringssvar af 12. december 2011 henlede Social- og Integrationsministeriets opmærksomhed på arkivlovens §§ 32 og 34, der har følgende ordlyd:

”§ 32. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet kan i konkrete tilfælde meddele tilladelse til benyttelse af dokumenter, arkivenheder eller grupper af arkivenheder, som er afleveret til et kommunalt eller regionalt arkiv, inden udløbet af tilgængelighedsfristerne, jf. dog § 34.”

”§ 34. Tilladelse efter §§ 31 og 32 kræver samtykke fra Datatilsynet, hvis arkivenheden er afleveret fra en myndighed inden for den offentlige forvaltning og indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og

- 1) tidligere behandling af oplysningerne har været omfattet af lov om behandling af personoplysninger eller
- 2) oplysningerne stammer fra et edb-register, der har været først for den offentlige forvaltning.”

Datatilsynet må lægge til grund, at de i forslagens § 27, stk. 2, nævnte videregivelser, er videregivelser af arkiverede oplysninger.

Efter Datatilsynets praksis sidestilles det, at oplysninger overføres til arkiv, med sletning. Dermed er der ikke længere tale om oplysninger omfattet af persondataloven, men oplysninger omfattet af arkivloven, hvorfor eventuelle videregivelser skal ske i medfør af denne lov og ikke persondataloven.

Det står således ikke Datatilsynet klart, om der med forslagens § 27, stk. 2, sker en fravigelse af arkivlovens §§ 32 og 34.

Datatilsynet må endvidere lægge til grund, at den i bemærkningerne til lovforslagets § 27 omtalte situation, hvor kommunen skal videregive arkiverede akter til Udbetaling Danmark, formentligt vil finde sted i et ikke ubetydeligt antal tilfælde.

Datatilsynet skal derfor fortsat henstille, at det overvejes, hvordan lovforslagets § 27 tænkes udmøntet set i forhold til den beskrevne situation. Hvis det forudsættes på baggrund af det ovenfor anførte, at Datatilsynet i medfør af arkivlovens § 34 skal give samtykke, må det forventes at medføre en ikke ubetydelig arbejdsbyrde for tilsynet, som ikke har været forudsat tidligere.

Der er i lovforslaget ikke taget stilling til de økonomiske konsekvenser for tilsynet i den forbindelse.

Social- og Integrationsministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: jvi@penst.dk

2.3. Det står endvidere ikke tilsynet klart, hvad der menes med, at kommunen vil være databehandler for Udbetaling Danmark, når kommunen modtager en anmodning fra Udbetaling Danmark om at sende en sag, som kommunen opbevarer for Udbetaling Danmark.

Når Udbetaling Danmark har overført oplysninger til arkiv hos kommunen, eller når kommunen har overført oplysninger til arkiv, finder persondataloven

9. februar 2012

Vedrørende høring over revideret udkast til forslag om lov om Udbetaling Danmark

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

ikke længere anvendelse, hvorfor f.eks. Udbetaling Danmark efter Datatilsynets opfattelse ikke længere kan siges at være dataansvarlig for oplysningerne, ligesom kommunen heller ikke kan siges at være databehandler for Udbetaling Danmark.

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Datatilsynet må på den baggrund henstille, at lovforslagets § 27 overvejes nærmere i det videre forløb.

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets lovafdeling til orientering.

J.nr. 2011-112-0438
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent

1. Ved e-mail af 2. februar 2012 har Social- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående reviderede udkast til lovforslag. Det er af ministeriet oplyst, at lovforslaget forventes fremsat den 9. februar 2012.

Datatilsynet har noteret sig, at Social- og Integrationsministeriet har forholdt sig til de bemærkninger, som tilsynet fremkom med ved brev af 14. december 2011 til det oprindelige udkast til lov om sagsbehandling og administration i Udbetaling Danmark (Fastlæggelse af borgerens rettigheder, Udbetaling Danmarks sagsbehandling, Udbetaling Danmarks ledelse og tilsyn med Udbetaling Danmark mv.), og har foretaget væsentlige ændringer i lovudkastet.

Det reviderede lovudkast rejser efter Datatilsynets vurdering fortsat enkelte spørgsmål, som tilsynet må henstille afklaret i det videre forløb, jf. nedenfor under pkt. 2.

2. Dataansvar

2.1. Terminaladgang til fælles it-løsning

2.1.1. Af det reviderede udkasts § 8, stk. 1, fremgår, at Udbetaling Danmark og kommunen til brug for vurdering af, om oplysningen skal videregives til den anden myndighed, har terminaladgang til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste tre måneder samt oplysninger om størrelsen på ydelsen og tilskuddet.

Af udkastets § 8, stk. 2, fremgår endvidere, at Udbetaling Danmark og kommunen har terminaladgang til et register til brug for beregning af pension.

Efter udkastets § 8, stk. 3, har kommunen og Udbetaling Danmark pligt til at stille de nødvendige oplysninger efter stk.1 og 2, til rådighed for de nævnte registre.

Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.7.2.3., side 39, fremgår, at kommunerne og Udbetaling Danmark får terminaladgang for opslag i et fælles it-system, hvor de kan se, hvilke kontante ydelser og økonomiske tilskud, en borger modtager fra begge myndigheder. Kommunerne og Udbetaling Danmark får kun adgang til at redigere oplysninger i forhold til egne sagsområder.

Af bemærkningerne til § 8, side 97, fremgår endvidere.:

”Adgang til data i § 8 vil ske via adgang til at kigge i et data i et fælles it-system, hvor henholdsvis kommunen og Udbetaling Danmark er dataansvarlig for databehandling af de kontante ydelser og økonomiske tilskud, der hører under eget sagsområde. Det er kun den myndighed, der har dataansvaret, som har adgang til at redigere i oplysningerne. Det vil sige, at kommunen og Udbetaling Danmark alene får adgang til at se, men ikke ændre i de nævnte oplysninger fra den anden myndighed.”

2.1.2. Datatilsynet har forstået lovforslaget sådan, at dataansvaret for oplysningerne i det fælles it-system er delt, således at den myndighed, der lægger oplysningerne ind i systemet, er dataansvarlig for disse oplysninger.

Det står imidlertid ikke tilsynet klart, hvilken myndighed der er overordnet dataansvarlig for de to registre og det bagvedliggende it-system. Dermed er det heller ikke klart, hvilken myndighed der eksempelvis skal sikre de regi-

streredes rettigheder efter persondatalovens kapitel 8-10 eller opfyldte kravene til datasikkerhed i persondatalovens kapitel 11 og sikkerhedsbekendtgørelsen i forhold til disse registre.

Opdelingen af dataansvar mellem Udbetaling Danmark og kommunerne forekommer uhensigtsmæssig, da det efter tilsynets opfattelse vil være svært for de registrerede at gennemskue, hvilken myndighed der er dataansvarlig for hvilke oplysninger.

Da fastlæggelsen af dataansvaret er helt grundlæggende for behandlingen af personoplysninger, skal Datatilsynet henstille, at dette afklares og præciseres.

2.2. Kommunens sagsoplysning

2.2.1. Af udkastets § 11 fremgår bl.a., at kommunen efter anmodning fra Udbetaling Danmark har pligt til at forestå hele eller dele af sagsoplysningen i sager om tilbagebetaling af kontante ydelser og økonomiske tilskud, som en borger kan have modtaget med urette og mod bedre vidende i sager på Udbetaling Danmarks sagsområde.

Af de almindelige bemærkninger, afsnit 2.9, side 55, fremgår bl.a.:

”Da kommunen efter en anmodning fra Udbetaling Danmark får et selvstændigt myndighedsansvar for at oplyse en sag, og ikke handler på Udbetaling Danmarks vegne, vurderes det at være hensigtsmæssigt, at kommunen i disse sager er dataansvarlig, mens kommunen oplyser sagen for Udbetaling Danmark. Når kommunen har oplyst sagen og oversender oplysningerne til Udbetaling Danmark, overgår ansvaret til Udbetaling Danmark.”

Af bemærkningerne til § 11, side 108, fremgår bl.a.:

”I de tilfælde, hvor kommunen overtager sagsoplysningen i medfør af forslaget til § 11, i dette lovforslag på Udbetaling Danmarks vegne, vil kommunen således fortsat kunne iværksætte en kontrol af løn- og arbejdsforhold i en virksomhed [...]”

Endvidere fremgår:

”De oplysninger, som kommunen indhenter efter forslaget til § 11, kan anvendes til kommunens egne sager i overensstemmelse med persondatalovens regler.”

2.2.2. Det står ikke Datatilsynet klart, hvorfor kommunen skal betragtes som dataansvarlig, når den forestår en sagsoplysning på vegne af Udbetaling Danmark. Beskrivelsen af kommunens rolle og opgave taler således for, at kommunen må betragtes som databehandler, jf. definitionen på en databehandler i persondatalovens § 3, nr. 5.

Datatilsynet har herved lagt vægt på, at kommunen udelukkende kan forestå sagsoplysningen efter *anmodning* fra Udbetaling Danmark, jf. definitionen på en dataansvarlig i persondatalovens § 3, nr. 4, og at Udbetaling Danmark bl.a. bibeholder pligten til at foretage partshøring efter forvaltningsloven.

Datatilsynet er endvidere ikke klar over, hvad der menes med, at kommunen kan anvende oplysninger indhentet efter § 11 ”til kommunens egne sager i overensstemmelse med persondatalovens regler”.

Tilsynet vurderer således umiddelbart, at de omhandlede oplysninger indhentes med henblik på et specifikt formål, og at oplysningerne ikke vil kunne anvendes i anden – udefineret – sammenhæng.

Da fastlæggelsen af dataansvaret er helt grundlæggende for behandlingen af personoplysninger, skal Datatilsynet henstille til, at de nævnte forhold afklares og præciseres. Tilsynet kan endvidere henvise til sit høringsbrev af 14. december 2011, afsnit 4.2.2.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jakob Lundsager
Chefkonsulent